

Výbor pre výskum, vzdelávanie a výchovu v oblasti ľudských práv a rozvojového vzdelávania Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť

Informácia zo zasadnutia konaného dňa 17. júna 2015

- Rokovanie výboru otvorila podpredsedníčka výboru, Šarlota Pufflerová. Nakoľko sa rokovania nemohol zúčastniť osobne predseda výboru, minister školstva, vedy, výskumu a športu SR, Juraj Draxler, ani štátna tajomníčka MŠVVaŠ SR, Romana Kanovská, Š. Pufflerová navrhla, aby sa v budúcnosti navrhovaný termín zasadnutia výboru presunul tak, aby mohli byť na rokovaní prítomní minister alebo štátna tajomníčka rezortu školstva. Predstavila cieľ zasadnutia, ktorým bolo prerokovanie úloh, ktoré MŠVVaŠ SR vyplývajú pre oblasť výchovy a vzdelávania k ľudským právam a demokratickému občianstvu (ďalej len „VaV k LP a DO“) z Uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 71 z 18. februára 2015 k návrhu Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR (ďalej len „STRAT“). Výboru sa týkajú v súvislosti s tým, že MŠVVaŠ SR je zodpovednou inštitúciou, ktorá má napomôcť vzniku nezávislej Celoštátnej komisie pre VaV k LP a DO a následne Akčného plánu VaV k LP a Celoštátneho plánu VaV k LP.
- Výbor nebol uznášaniaschopný, nakoľko nebola prítomná trojpäťtinová väčšina všetkých jeho členov a členiek. Výbor napriek tomu pokračoval v rokovaní bez prijímania záverov rokovania výboru, a to najmä s ohľadom na dlhé obdobie od posledného rokovania výboru, počas ktorého bola vládou SR prijatá STRAT.
- Výbor vzal na vedomie informácie z ostatných rokovaní Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „RV“) , ktorá od posledného rokovania výboru v septembri 2014 zasadala štyri krát - v septembri, v októbri, v decembri 2014 a v marci 2015. Hlavným bodom programu všetkých rokovaní bola STRAT. V období ku koncu roka prebiehala posledná fáza jej prípravy. Vo februári 2015 bol návrh stratégie schválený vládou SR. V októbri 2014 bolo na rokovaní RV predložené uznesenie výboru, ktoré bolo ale po diskusii stiahnuté, nakoľko sa týkalo ustanovenia Celoštátnej komisie pre VaV k LP a DO. V tom čase, keď prebiehali rokovania k príprave STRAT, už bolo zrejmé, že gestorom tejto úlohy bude MŠVVaŠ SR s tým, že sa začala príprava presunu kompetencií koordinácie agendy LP z MZVaEZ SR na Ministerstvo spravodlivosti SR. Preto po diskusii a vzájomnej dohode bolo toto uznesenie z RV stiahnuté s tým, že je možné sa k nemu vrátiť následne po vykryštalizovaní situácie a presune kompetencií.
- Výbor sa oboznámil so znením Uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 71 z 18. februára 2015 k návrhu Celoštátnej stratégie ochrany a podpory ľudských práv v SR. Tajomníčka výboru a riaditeľka Národného ústavu celoživotného vzdelávania (ďalej len „NÚČŽV“), Z. Štrbíkova informovala o projektových zámeroch pripravovaných v spolupráci s Odborom celoživotného vzdelávania MŠVVaŠ SR, ktorý dostal na starosť problematiku VaV k LP na MŠVVaŠ SR, pričom kompetencie prešli zo Sekcie regionálneho školstva na Odbor

celoživotného vzdelávania. NÚCŽV s Odborom celoživotného vzdelávania vypracovali projektový zámer zameraný na rozvoj kľúčových kompetencií, pričom v rámci jednej z aktivít projektu sa počíta s ustanovením a sfunkčnením Celoštátnej komisie pre VaV k LP a DO a zabezpečením odborného a administratívneho zázemia pre jej činnosť. Na preklopenie obdobia, kým nebudú oficiálne vyčlenené prostriedky zo štátneho rozpočtu na financovanie činnosti komisie, je tak možné využiť prostriedky ESF v rámci spomínaného projektového zámeru cez národný projekt, a to na fungovanie, činnosť komisie a jej vznik. Prijímateľom národného projektu bude NÚCŽV.

- Napriek snahe výboru v procese prípravy STRAT, aby bola Celoštátna komisia pre VaV k LP a DO v kompetencii orgánu, ktorý má na starosti ľudskoprávnu agendu, na základe uznesenia vlády SR bola úloha zriadiť komisiu pridelená MŠVVaŠ SR, a to v termíne do 31. decembra 2015. Vecou a úlohou MŠVVaŠ SR je teda, akým spôsobom komisiu zriadi, pričom výbor bude nápomocný v tomto procese. Treba tomu, podľa výboru, rozumieť tak, že sa táto agenda nevrátila na MŠVVaŠ SR a ani by sa nemala, pretože MŠVVaŠ SR nebude mať na to dostatočnú kapacitu, musí predovšetkým riešiť svoju časť ľudskoprávneho vzdelávania.
- K. Ondrášová zo sekcie regionálneho školstva MŠVVaŠ SR oboznámila výbor s procesom vyhodnocovania Národného plánu výchovy k LP na roky 2005 - 2014.
- Výbor ďalej diskutoval o úlohe MŠVVaŠ SR vo vzťahu k príprave Akčného plánu VaV k LP a možnostiach zostavenia a fungovania Celoštátnej komisie VaV k LP a DO. Výbor sa zhodol, že zriadenie celoštátnej komisie v čo najkratšom možnom termíne je prioritou a navrhol zriadenie menšej pracovnej skupiny v spolupráci medzi MŠVVaŠ SR a výborom – exekutívneho/prípravného výboru, ktorý by v medziobdobí, kým nebude vyjasnená koordinačná úloha v oblasti LP, zabezpečil základné úkony a vytvoril koncepciu zostavenia komisie, nastavil proces jej zriadenia a uviedol ju do života. S menšími kompetenciami by prípadne mohol byť zriadený na odbore celoživotného vzdelávania MŠVVaŠ SR. Potrebné sa je pritom vyvarovať chybám z minulosti (nevyriešené financovanie komisie) a vyriešiť tiež otázku zastúpenia v komisii.
- Ako kľúčový problém zriadenia celoštátnej komisie ministerstvom školstva sa v diskusii ukázal problém kompetencií a fakt, že MŠVVaŠ SR nemá koordinačné kompetencie v oblasti LP, a teda nemôže ukladať žiadne úlohy jednotlivým rezortom, čo komplikuje zabezpečenie činnosti komisie po jej zriadení. Navyše, ak má ísť o nezávislý orgán, podľa propozícií OSN, nemala by byť zriadená pri MŠVVaŠ SR. Je dôležité, aby komisia nebola súčasťou štátnych orgánov, ale takisto, aby nebola pod iným orgánom, ako to bolo doteraz. Je možné, že by mala byť ustanovená zákonom. Inšpiráciou pre zriadenie komisie by mohli byť osvedčené postupy zo zahraničia.
- L. Berdisová navrhla sústrediť sa na niekoľko základných parametrov, ktoré by komisia mala spĺňať, ako inštitucionálnu, funkčnú a personálnu nezávislosť, samostatné financovanie, decizívne, odporúčacie právomoci, expertnosť a minimálne záväznosť pre určité orgány prerokovať, zaoberať sa tým, čo komisia predloží.

- Výbor vyjadril presvedčenie, že nakoľko má Ministerstvo spravodlivosti SR podľa dôvodovej správy k novele kompetenčného zákona nielen koordinačnú úlohu, ale aj generálnu kompetenciu k tvorbe a realizácii štátnej politiky v oblasti LP, bolo by dobré, keby ministerstvo spravodlivosti v budúcnosti vysielalo svojho zástupcu alebo zástupkyňu na zasadnutia výboru a stretnutia týkajúce sa zriadenia celoštátnej komisie.
- Riaditeľka odboru celoživotného vzdelávania MŠVVaŠ, M. Korkošová, prizvaná na rokovanie výboru, oznámila, že nastavenie procesu zriadenia celoštátnej komisie prerokuje so štátnou tajomníčkou MŠVVaŠ SR a takisto s ministrom školstva a následne poskytnú výboru oficiálne vyhlásenie za ministerstvo a odporúčanie, ako sa úloha bude ďalej riešiť. Zároveň ministerstvo pripraví návrh zriadenia komisie, ktorý predloží výboru na prerokovanie.
- Prediskutovaná prípravná pracovná skupina/prípravný výbor bude môcť byť vytvorená len na základe iniciatívy MŠVVaŠ SR, ktoré má v kompetencii zriadiť ju a na základe svojej úlohy vyplývajúcej z uznesenia vlády SR k STRAT musí MŠVVaŠ SR požiadať výbor o to, aby sa prípravou zriadenia celoštátnej komisie pre VaV k LP a DO zaoberal.
- Výbor prerokoval situáciu vzťahujúcu sa k zmene v členskej základni výboru, ktorá vznikla stiahnutím nominácie svojej zástupkyne kanceláriou VOP počnúc od januára 2015, bez nahradenia novou nomináciou. Výbor by mal, pri zachovaní parity členstva, nahradiť voľné miesto člena/členky výboru, pričom sa oň uchádza Iuventa ako priamo riadená organizácia MŠVVaŠ SR. Ďalej navrhuje Únia miest Slovenska zaradiť nominovaných zástupcov za ZMOS, za Úniu miest Slovenska a SK8, ktorí sú prizývaní na zasadnutia výboru, medzi riadnych členov výboru. Výbor sa zhodol, že je dôležité, aby ÚNS, ZMOS a SK8 mali vo výbore svoje zastúpenie, ale z dôvodu zachovania parity členstva je možné akceptovať len ich spojené členstvo, pričom by ZMOS, SK8 a ÚMS boli zastúpené vo výbore jednou osobou. Ako problematický sa ukázal fakt, že Iuventa ako priamo riadená organizácia MŠVVaŠ SR je vlastne zastúpená ministerstvom. Odznel návrh v prípade nutnosti rozšíriť o jedno miesto občiansku časť zastúpenú vo výbore a zároveň požiadať inštitúcie uchádzajúce sa o členstvo vo výbore o odôvodnenie svojej žiadosti a svojho prispenia do činnosti výboru.
- Následne bude nevyhnutné zmeniť štatút výboru vo vzťahu k jeho členom a členkám.

V Bratislave dňa 17. júna 2015